

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

1^ο ΜΑΘΗΜΑ

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

II. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

A. ΠΑΤΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

1. Ταυτότητα του συγγραφέα

Ο συγγραφέας δεν αποκαλύπτει σε κανένα μέρος της επιστολής την ταυτότητά του.

Στο έργο *Η Ιστορία της Εκκλησίας*, ο Ευσέβιος (παραθέτοντας από τον Ωριγένη) γράφει: «Αλλά, όσον αφορά το ποιος έγραψε την επιστολή [προς Εβραίους], ο Θεός γνωρίζει την αλήθεια.»

Η προς Εβραίους δεν συμπεριλήφθηκε στο Μαρκιωνικό Κανόνα, που γράφτηκε γύρω στο 144 μ.Χ., αλλά ούτε και στον Μουρατόριο Κανόνα του 170 μ.Χ.

Μέχρι το τέλος της εποχής των Πατέρων, η πλειονότητα των σημαντικότερων ερμηνευτών, είχαν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η επιστολή προς Εβραίους θα έπρεπε να αναγνωριστεί ως μέρος του Κανόνα της Καινής Διαθήκης.

Στη διάρκεια του Μεσαίωνα, πολλοί σημαντικοί μελετητές εξακολουθούσαν να πιστεύουν ότι ο Παύλος ήταν ο συγγραφέας της επιστολής.

Σήμερα, η πλειονότητα των ερμηνευτών απορρίπτει την ιδέα της συγγραφής της επιστολής από τον Παύλο, για τρεις λόγους:

- **Ανωνυμία:** Ο Παύλος συνήθιζε να κάνει γνωστή την ταυτότητά του στις επιστολές του.

- **Θέματα:** Στην επιστολή προς Εβραίους δίνεται έμφαση σε θέματα στα οποία ο Παύλος δεν δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις επιστολές του.
- **Γενιά:** Ο συγγραφέας της δεν εντάσσει τον εαυτό του στην πρώτη γενιά των ακόλουθων του Χριστού.

2. Προφίλ του συγγραφέα

- **Ελληνιστής Ιουδαίος:**
 - Γνώση της Παλαιά Διαθήκης
 - Εκλεπτυσμένος Ελληνιστής
- **Φλογερός διανοούμενος:**
 - Σύνθετα θεολογικά επιχειρήματα
 - Αφοσιωμένος και ενθουσιώδης για την Χριστιανική πίστη και το πάθος του για την πνευματική πορεία των αδερφών του (προς Εβραίους 10:33-34, 12:1-2)

B. ΑΡΧΙΚΟΙ ΠΑΡΑΛΗΠΤΕΣ

Ο συγγραφέας αυτός γράφει σε ένα συγκεκριμένο κοινό, σε ανθρώπους που γνώριζε προσωπικά (Εβραίους 13:19-24).

1. Ιουδαίοι

Ο συγγραφέας αναφέρεται στους Ισραηλίτες της Παλαιάς Διαθήκης ως τους «προπάτορες μας» (προς Εβραίους 1:1).

2. Ελληνιστές

Το περιεχόμενο της επιστολής υποδηλώνει ότι οι παραλήπτες της ήταν εξοικειωμένοι με θεολογικά θέματα που ήταν πιο κοινά στους Ιουδαίους που ζούσαν εκτός Παλαιστίνης.

3. Ανώριμοι πνευματικά

Ο συγγραφέας της προς Εβραίους περίμενε από τους ηγέτες της εκκλησίας να διδάξουν το βιβλίο του στο εκκλησίασμα τους (Λουκάς 4:16, Πράξεις 13:15, Α' Τιμόθεο 4:13).

Το αρχικό κοινό πολύ πιθανό είχε παραμείνει θεολογικά ανώριμο, γιατί δε σέβονταν τους ηγέτες του (Εβραίους 5:11· 13:17).

4. Σε διωγμό

Είχαν αντιμετώπισει ένα σοβαρό διωγμό στο παρελθόν, μερικοί αντιμετώπιζαν διωγμό εκείνη την εποχή και ο συγγραφέας της επιστολής ήταν βέβαιος ότι οι περισσότεροι απ' αυτούς θα υπέφεραν από έναν μεγαλύτερο διωγμό στο μέλλον (προς Εβραίους 10:32-35; 12:3-4; 13:3).

5. Κοντά στην αποστασία

Κάποιοι αντιμετώπιζαν τον κίνδυνο να απομακρυνθούν εντελώς από τον Χριστό (Εβραίους 10:26-27)

Γ. ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

Οι πρωιμότερες (*terminus a quo*) και οι πιο μεταγενέστερες (*terminus ad quem*) πιθανές χρονολογίες για αυτό το βιβλίο μπορούν να οριστούν με σημαντική βεβαιότητα:

- Η πρώτη πιθανή χρονολογία: μετά το θάνατο του Παύλου, περίπου το 65 μ.Χ.
- Η μεταγενέστερη πιθανή χρονολογία: πριν την καταστροφή του Ναού, το 70 μ.Χ.

ΙΙΙ. ΣΚΟΠΟΣ

Ο συγγραφέας της επιστολής προς Εβραίους, έγραψε την επιστολή για να παροτρύνει τους πιστούς στους οποίους απευθυνόταν να απορρίψουν τις τοπικές Ιουδαϊκές διδασκαλίες και να παραμείνουν πιστοί στον Ιησού.

Ο συγγραφέας παρακαλεί τους πιστούς στους οποίους απευθύνεται να δεχτούν την επιστολή του ως «λόγο προτροπής» (προς Εβραίους 13:22)

Α. ΕΝΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΡΟΠΩΝ

1. Συχνότητα

Η συχνότητα με την οποία κάνει τις προτροπές του ο συγγραφέας, μας βοηθάει να καταλάβουμε πόσο επείγον είναι το μήνυμά του.

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί την «παραινετική υποτακτική» - ένας Ελληνικός ρηματικός τύπος που προτρέπει ή παρακαλεί (Εβραίους 4:14, 16· 12:12-16).

Ο συγγραφέας προέτρεπε επίσης το κοινό του χρησιμοποιώντας προστάγματα.

2. Ρητορικό ύφος

Η προς Εβραίους χρησιμοποιεί πολλά λογοτεχνικά σχήματα που συνδέονταν με την πειστική ρητορική ή τις επείγουσες προτροπές κατά τον πρώτο αιώνα:

- *σύγκριση*, μια λεπτομερής αντιπαραβολή δύο ή περισσότερων πραγμάτων (Εβραίους 7:11-28).
- *παράδειγμα*, παραδείγματα ακολουθούν το ένα το άλλο, με σκοπό τη στοιχειοθέτηση πειστικών επιχειρημάτων από τον συγγραφέα (Εβραίους 11).
- *qol wahomer*, «από το έλασσον στο μείζον» ή «από το απλό στο σύνθετο» όταν ένα απλό αξίωμα ισχύει, τότε και το πιο περίπλοκο συμπέρασμα που εξάγεται από αυτό πρέπει επίσης να ισχύει (Εβραίους 10:28-29).

B. ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΡΟΠΩΝ

1. Απόρριψη παραδοσιακών διδασκαλιών

Οι αρχικοί αναγνώστες της επιστολής για να αποφύγουν τις παρατεταμένες ταλαιπωρίες είχαν οδηγηθεί στον πειρασμό να δεχτούν διδασκαλίες που ήταν ενάντιες στη Χριστιανική πίστη.

Ο συγγραφέας της προς Εβραίους ασχολήθηκε με λανθασμένες δόγματα και πρακτικές που αναπτύχθηκαν εκτός του παραδοσιακού Παλαιστινιακού Ιουδαϊσμού (Εβραίους 13:9).

Τα χειρόγραφα του Κουμράν (Qumran) της Νεκράς Θάλασσας μας βοηθούν να κατανοήσουμε πολλές από τις προτροπές στην προς Εβραίους επιστολή ενάντια στις τοπικές εβραϊκές διδασκαλίες.

- Κατανάλωση τελετουργικών τροφών.
- Συλλογή βασικών διδασκαλιών
- Οι δυνάμεις και οι ρόλοι των καλών και των κακών Αγγέλων
- Ψευδής διδασκαλία για τον Μελχισεδέκ.

2. Πιστοί στον Ιησού

Ο συγγραφέας της επιστολής προς Εβραίους για να πετύχει το στόχο του που ήταν να πείσει τους αναγνώστες της επιστολής του να παραμείνουν πιστοί στον Ιησού, κατέταξε τις προτροπές του σε πέντε βασικές κατηγορίες

- Η υπεροχή του Ιησού απέναντι σε άλλες αγγελικές αποκαλύψεις (Εβραίους 1:1- 2:18)
- Ο Ιησούς έχει ανώτερη εξουσία από αυτήν του Μωυσή (Εβραίους 3:1-4:13)
- Ο Ιησούς ήταν ο ανώτατος Αρχιερέας κατά την τάξη Μελχισεδέκ (Εβραίους 4:14-7:28).
- Την υπεροχή της νέας διαθήκης εν Χριστώ (Εβραίους 8:1-11:40).
- Διάφοροι τρόποι με τους οποίους οι αναγνώστες του θα έπρεπε να ασκήσουν υπομονή και εγκάρτηση (Εβραίους 12:1-13:25)

IV. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ερωτήσεις Ανασκόπησης

1. Γιατί η πλειοψηφία των μελετητών πιστεύει ότι ο Παύλος δεν ήταν ο συγγραφέας της επιστολής προς Εβραίους;
2. Περιγράψτε πέντε χαρακτηριστικά των αρχικών παραληπτών της προς Εβραίους επιστολής και στηρίξτε μέσα από την βίβλο το κάθε ένα από αυτά τα χαρακτηριστικά.
3. Ποιες είναι οι πιθανές χρονολογίες συγγραφής της επιστολής προς Εβραίους; Περιγράψτε τα βιβλικές και ιστορικές μαρτυρίες που περιβάλλουν αυτές τις χρονολογίες.
4. Ποια λογοτεχνικά σχήματα ή μεθόδους χρησιμοποίησε ο συγγραφέας της προς Εβραίους επιστολής για να εκφράσει και να αποκαλύψει τις προτροπές του στο κοινό του;
5. Ο συγγραφέας της προς Εβραίους επιστολής είχε συγκεκριμένους στόχους στο μυαλό του για τις προτροπές του προς το κοινό του. Καταγράψτε και εξηγήστε τους στόχους του συγγραφέα και πώς ανέμενε το κοινό του να ανταποκριθεί στις προτροπές του αυτές;

Ερωτήσεις εφαρμογής

1. Όσον αφορά την συγγραφή της προς Εβραίους επιστολής, ο Ωριγένης είπε: «Αλλά ως προς το ποιος έγραψε την επιστολή, ο Θεός γνωρίζει την αλήθεια του θέματος». Επηρεάζει, η ανωνυμία του βιβλίου, την εμπιστοσύνη σας ως προς το περιεχόμενό του; Εξήγησε την απάντησή σας.
2. Σύμφωνα με το εδάφιο Εβραίους 5:12, οι αρχικοί παραλήπτες της επιστολής προς Εβραίους, ήταν ανώριμοι. Ποιοι είναι μερικοί τομείς στην πνευματική σας ζωή που χρειάζονται δογματική πρόοδο;
3. Οι αρχικοί παραλήπτες διώχθηκαν επειδή ακολούθησαν τον Χριστό. Έχετε διωχθεί για την πίστη σας στον Χριστό; Με ποιο τρόπο σας ενθαρρύνει το μήνυμα του συγγραφέα;
4. Ο συγγραφέας έγραψε την επιστολή για να προτρέψει τους αγωνιζόμενους Χριστιανούς να απορρίψουν το ψεύτικο δόγμα και να παραμείνουν πιστοί στον Ιησού. Ποιες ψευδείς διδασκαλίες αντιμετωπίζετε εσείς; Ποιες μεθόδους ακολουθήσετε για να παραμείνετε πιστοί στον Χριστό;
5. Ο συγγραφέας της προς Εβραίους επιστολής κοινοποίησε το μήνυμά του με μια αίσθηση επείγοντος. Πώς μπορείτε να επικοινωνήσετε και να ζήσετε το ευαγγέλιο με την ίδια αίσθηση του επείγοντος που υπάρχει στην προς Εβραίους;
6. Η προς Εβραίους επιστολή είναι άκρως ρητορική. Πώς μπορείτε να εφαρμόσετε αυτήν την τεχνική, όταν παροτρύνετε με την βιβλική αλήθεια τους Χριστιανούς;
7. Αναφέρετε κάποιους Χριστιανούς που γνωρίζετε, οι οποίοι επέμειναν στις δοκιμασίες και δεν απομακρύνθηκαν από τον Χριστό. Έκαναν κάτι που αξίζει να το μιμηθούμε;
8. Σε ποιες διακονίες συμμετέχετε αυτήν την περίοδο, και πώς αυτές ενθαρρύνουν και βοηθούν τους Χριστιανούς να παραμείνουν πιστοί στον Ιησού;
9. Ποιο είναι το πιο σημαντικό πράγμα που μάθατε από αυτό το μάθημα;